

Nr 318.

Av herr **Wikström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 93, angående bidrag till vissa odlingsföretag
m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 93, föreslår Kungl. Maj:t riksdagen att anvisa tillhopa 16,150,000 kronor för beredande av bidrag »till odlingsföretag å fastmarksjord, myr- och torvjord samt sidlänta ängsmarker ävensom till förbättrande av betes- och ängsmarker», att utgå under åren 1918—1921.

Beträffande de grunder enligt vilka odlingsbidragen skola utgå, tillkommer det, vid eventuellt bifall till propositionen, Kungl. Maj:t att därom utfärda närmare bestämmelser.

I det till propositionen fogade statsrådsprotokoll förklarar sig emellertid vederbörande statsråd i huvudsak godtaga de grunder för bidrags utgående, som produktionskommittén föreslagit. Sålunda förklarar sig statsrådet uttryckligen gilla det av kommittén föreslagna villkoret, »att den nyodlade marken skulle å de angivna tiderna *besås med säd till mogen skörd eller användas till odling av potatis*».

Ett fastställande av detta villkor skulle emellertid i realiteten innebära, att hela övre Norrland, där utsikterna för nyodlingar i större skala torde vara störst, bleve fullständigt avstängt från möjligheten att komma i åtnjutande av det för *innevarande* år bestämda högre odlingsbidraget.

Inom de nordligaste länen finnas väldiga arealer redan med bidrag av statsmedel utdikade myrmarker av yppersta beskaffenhet, som med relativt ringa kostnader kunna odlas och bringas att giva rika skördar. Utan tvivel komme också det nu föreslagna odlingsbidraget, som för år 1918 skulle utgå med 60 procent av kostnaden, i hög grad

att sporra till förnyat och forcerat nyodlingsarbete, vilket under de sista åren så gott som fullständigt legat nere. Men förutsättningen för att så skall kunna ske är, att odlingsbidraget — vad Norrland beträffar — får utgå jämväl för nyodling till skörd av *grönfoder*.

De myrmarker som främst kunna ifrågakomma till nyodling, lämpa sig icke för odling av potatis, och den myrmark som nyodlas under våren hinner icke besås så tidigt, att därå kan erhållas *mogen* sädesskörd.

Däremot kan sädden till grönfoder — företrädesvis havre — pågå ett gott stycke in i juli, och ändå full grönfoderskörd erhållas.

Den här ifrågasatta ändringen i bestämmelserna, i vad de avse Norrland, behöver icke motverka strävandet att i första hand åstadkomma ökning av *brödsädes*produktionen. Intet hinder torde förefinnas, att som villkor för odlingsbidragets utgående vid odling för grönfoderskörd bestämdes, att så mycket större areal av den förut odlade jorden — jämfört med föregående år eller efter annan jämförelsenorm — skulle under år 1918 besås med brödsäd.

Största hindret för ökad sädesodling i Norrland, vars jordbruk i huvudsak är baserat på ladugårdsskötsel, är att söka däri, att man icke vill minska kreatursstocken och således icke heller *fodertillgången*, vilket blir följd, om en väsentlig del av fodret består av utmognad och näringsfattig halm.

Kan den minskning i fodertillgången, som blir en följd av ökad sädesodling, kompenseras genom en grönfoderskörd från med statsbidrag utförda nyodlingar, så torde det icke möta något hinder att förmå nyodlaren att samtidigt utöka sädesodlingen.

Då det icke kan vara till gagn för det med nyodlingsanslaget avsedda ändamålet att vid detsamma foga bestämmelser, som ställa hela Norrland utanför möjligheten att under innevarande år få del av anslagen, hemställes,

att riksdagen, vid eventuellt bifall till ifrågasvarande Kungl. Maj:ts proposition, måtte uttala sig för att nyodlingsbidragen, vad Norrland beträffar, må utgå jämväl för nyodlingar till skörd av grönfoder.

Stockholm den 2 mars 1918.

Ant. Wikström. N. O. Olsson. Robert Karlsson. P. Alb. Bäckman.